

[Helge Larsen.]

satserne, og det vil i den udstrækning, man nu viderefører EFTA, også komme til at gælde mellem de nordiske lande.

De muligheder, der derudover måtte være for at udbygge et nordisk samarbejde, vil mit parti naturligvis være villig til at deltage i undersøgelsen af samt realisere i den udstrækning, det kan gøres. Jeg håber og tror, at det, som vi har oplevet i de seneste uger, måske har skabt større muligheder her, end der har været tidligere.

Så ønsker jeg blot at gentage og dermed altså yderligere at understrege, at i en sådan udbygning af et samarbejde i EFTA er det for Danmark aldeles afgørende, at man nu fra de øvrige parters side i EFTA forstår, at landbrugsprodukter og fiskeriprodukter skal tages med ind i den udvidede samhandel. Det må nu være tiden, at der slås hul på den landbrugsprotektionisme, som i så mange år har medvirket til at skabe vanskeligheder ikke blot for dansk landbrug, men for hele det danske samfund i kraft af vanskelighederne, det har medført for afsætningen af danske landbrugsvarer.

Aksel Larsen: Jeg kan jo ligesom andre talere begynde med at sige, at det kan godt være, nogle synes, dette har været en mat debat. Nu har jeg oplevet adskillige debatter herinde, som har været mere matte, men lad os sige, at der ikke har været det helt store sus over den. Det har formodentlig sin naturlige forklaring. Vi befinder os i en situation, hvor vi er nødt til at rådslå om, hvad vi nu skal gøre. Samtidig står vi umiddelbart over for Nordisk Råds sammentræden i Oslo, hvor disse spørgsmål også vil blive drøftet, og det ville vel af den grund være helt urimeligt, om man her trak standpunkter for hårdt op eller ligefrem traf beslutninger om, hvad Danmarks skulle og ville gøre.

Dernæst er det vel også sådan, at vi befinder os i en ganske særlig politisk situation. Jeg tror ikke, jeg tager fejl, når jeg siger, at så længe de 4 partier, der sluttede omsforliget i fjor, regnede det for dødsikkert, at vi i indeværende år ville blive medlemmer af fællesmarkedet på det ene eller det andet grundlag, ja, så længe var de indstillet på, at de måtte holde sammen,

og hvis det blev nødvendigt med et nyt økonomisk og et nyt skatteforlig, måtte de slutte et sådant, uanset hvor store divergenserne var imellem dem.

Det er rigtigt, hvad jeg siger: man var aldeles sikker på, at man ville komme ind i fællesmarkedet. Jeg kunne jo henvise til det ærede medlem hr. Axel Kristensen, som gang på gang, såvel på offentlige møder som privat, har forsikret, at han konkret vidste med absolut, ubetinget sikkerhed, at Danmark ville blive medlem af fællesmarkedet; han vidste endda ganske nøje på hvilke vilkår, og han vidste, hvordan landbrugsordningen ville blive. Det ærede medlem hr. Axel Kristensen har ganske åbenbart taget fejl; vi er jo ikke blevet medlem, og udsigterne til at blive medlem — nå ja, man kan selvfølgelig diskutere dem, men det forekommer mig, at de er minimale.

Eller den højtærede udenrigsminister — ja, hvis jeg må citere lidt af, hvad den højtærede udenrigsminister sagde under åbningsdebatten den 17. oktober 1962 her i tinget, kan jeg jo tage følgende fra Folketingstidende sp. 290, hvor han imødegår mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Morten Langes opfattelse, at Storbritanniens forhandlinger med fællesmarkedet ville bryde sammen:

„Nu deler jeg bestemt ikke det ærede medlems opfattelse af, at der skulle være nogen stor sandsynlighed herfor. Tværtimod går de oplysninger, der foreligger, ud på, at forhandlingerne nu føres mellem England og de seks på kraft, og at der på begge sider er en optimistisk forventning om, at man skulle kunne nå til et positivt resultat.“

Også dengang var den højtærede udenrigsminister altså helt sikker på, at det nok skulle gå. Det er man ikke nu; men dengang var man sikker på det — og det var man, så vidt jeg forstod, endnu, da den højtærede udenrigsminister og jeg diskuterede i Haderslev. Dengang anså man det for en nødvendighed at holde sammen de 4 partier imellem, således at man kunne overstå afgørelsen af fællesmarkedstraktatens skæbne her i tinget og først tage folketingsvalg efterpå.

Nu er situationen unægtelig noget anderledes. Nu har man ikke det til at presse sig, at man må holde sammen for at undgå et